

“DIE AVOND LIG IK OP EEN DUNNE BAMBOE VLOER, MET VARKENS EN KIPPEN ONDER ME, NA TE DENKEN OVER DE TOCHT. HOEVEEL MAAK IK KAPOT ALS IK HIER MET MIJN RUGZAK DOOR HET OERWOUD SJOUW?”

Eco-trekking in Thailand

Bij dit Indiana Jones tafereeltje vraag je je af wat er eigenlijk schadelijk kan zijn aan het wandelen door een oerwoud.

Een vakantie in Noord-Thailand is niet compleet zonder vlotvaren, olifantensafari of trektocht naar een bergvolk. Slechts weinigen realiseren welke gevolgen dat heeft voor natuur en cultuur. Outdoor Magazine zette een eerste stap richting duurzamer toerisme en deed een eco-trekking rondom Chiang Mai.

In de afgelegen bergen in Thailand leven verschillende bergvolkeren. Het zijn vaak kleine zelfvoorzienende gemeenschappen, maar sommigen zijn verstoord en omgebouwd tot menselijke dierentuinen. Inclusief parkeerplaatsen voor touringcars, klederdrachtshows en vrouwen met een stapel ringen om hun nek. Oak wil me laten zien hoe het leven in zijn dorp écht is en hoe drugsverslaving, verontreiniging en teleurgestelde toeristen voorkomen kunnen worden. Op weg naar duurzamer toerisme. Oak is een gids die me naar zijn bergdorp brengt, ver weg van de beschaving. Onderweg weet hij me haarfijn uit te leggen hoe je een cobra van vier meter moet doden en moet uithangen om het gif eruit te laten lopen. Hij ziet de rivier als badkamer en het woud als zijn achtertuin. De jungle puilt uit van de verrassingen. Struiken met bladeren die wonden doen stoppen met bloeden en bomen met schors waarvan de thee werkt als pijnstillers. Verderop groeit een struik waaraan kleine pepertjes hangen die richting de zon groeien. “Daarom zijn ze zo heet”, grapt Oak.

ZONNEPANELEN

Na een uur lopen langs enorme bomen, vreemde paddestoelen en struikgewas in allerlei groentinten komen we aan bij een dorp in het dal. Naast een rijstveld staan tien houten hutjes op palen. Er is verder weinig leven te bekennen, op wat losse varkens en kippen na die in de modder zoeken naar eten. De paar bewoners zijn aan het werk op het land of aan het jagen. "Kijk, hiermee vangen we ratten en muizen", roept Oak vanaf één van de hutten, terwijl hij een bamboe koker met lange steel in de lucht houdt. "Erg lekker!" Opvallend zijn de zonnepanelen die naast de Spartaanse hutten staan. "Met het beetje elektriciteit hebben ze 's avonds gratis verlichting of kunnen ze tv kijken, waarvan er één in het dorp is." Dat klinkt een stuk minder idyllisch dan je zou verwachten, maar het is hun enige contact met de buitenwereld. "Het is een fabeltje dat bergstammen zich elke dag in authentieke klederdracht hullen en om hun nek tientallen grote ringen dragen", legt Oak uit. Net zo min als alle boerinnen in Nederland dagelijks kanten mutsjes dragen.

INDIANA JONES

De trektocht gaat verder langs termietenheuvels, papaja- en eucalyptusbomen. Zo snel als de vegetatie verandert, zo verandert ook telkens de geur van het bos. Dan ruikt het weer zo fris als tuinkers en dan weer fruitig als de vruchten. Het is er altijd klam. Als ik even stil sta en het zweet van mijn rug en armen sijpelt, hoor ik vogels, krekels en de zwerm vliegen die om mijn hoofd vliegt. De hangbruggen met missende planken maken het Indiana Jones-gevoel compleet. Hier is de jungle de baas.

Aan het eind van de middag duikt er aan de oever van de rivier een klein dorp op. Een handvol houten huizen staat tegen de helling, met muren van bamboe en daken van palmladeren. Vrouwen wassen kleren in de rivier en kinderen spelen met honden. Met het vredige dorpsleven vlak voor ons vraag ik me af wat er nu zo duurzaam aan mijn wandeling is. Of eigenlijk wat er schadelijk kan zijn aan het wandelen door een oerwoud.

De bergvolkeren leven in eenvoudige hutten met muren van bamboe en daken van palmladeren, zonder elektriciteit of stromend water.

10 tips voor een duurzame trektocht

- / Ecologisch is niet altijd duurzaam. Een 'eco-tour' betekent vaak dat je de natuur in gaat, maar niet dat je schade aan mens en natuur probeert te voorkomen. Vraag vooraf wat het uitgangspunt van de tocht is.
- // Ontmoet de gids eerst en vraag of je opium kunt roken. Zo ja, zoek dan een andere gids.
- /// Reis niet in groepen groter dan 5 personen.
- //// Vraag hoe vaak het dorp wordt bezocht. Een systeem waarbij de bezochte dorpen worden afgewisseld verstoort hun leven minder.
- //// Gebruik alleen biologische zeep.
- //// Vermijd het gebruik van insectenspray.
- //// Vraag na met wat voor vloten er wordt gevaren.
- //// Geef kinderen geen snoep of geld. Breng liever fruit mee voor de hele familie. Vraag desnoods je gids om advies.
- //// Vraag altijd toestemming om foto's van mensen te maken.
- //// Neem plastic afval mee terug uit de natuur.

DODELIJKE DEET

Na een dag sjouwen door de jungle wil je maar één ding: douchen. Onwetend spoelen duizenden toeristen wekelijks hun insectenspray met DEET van hun lichaam en wassen zich met shampoo en zeep. Het giftige afvalwater loopt zo de rivier in, waar men uit drinkt en waar het eten voor morgen in rondzwemt. Denk twee keer na: vraag jezelf af of je insectenspray wel echt nodig is (zijn er malariamuggen?) en gebruik biologisch afbreekbare zeep.

Duizenden bamboeplanten worden wekelijks gekapt om vloten te bouwen.

DRUGSVERSLAVING

De Hmong in het dorp komen oorspronkelijk uit Zuid-China en worden hevig gediscrimineerd door de Thai. Algemeen denkt men dat zij de veroorzaker zijn van alle drugsproblemen. Waar of niet, tijdens een gesprek met mijn gids die avond blijkt dat toeristen medeveroorzakers zijn van het drugsprobleem. "Westerse films schiepen het beeld dat bergstammen in Thailand dagelijks aan de opiumpijp hingen, waardoor toeristen het tijdens hun tochten verwachtten." Het aanbieden van die pijpen bleek *big business*, een goudmijn voor gidsen en bewoners. Maar de wandelaars vertrokken de volgende ochtend weer, terwijl het dorp zich voorbereidde op een nieuwe groep. "Volwassenen en kinderen werden dagelijks blootgesteld aan de drugs, wat tot verslaving leidde. Die afhankelijkheid van drugs en het geld van de toeristen leidde er ook toe dat ze hun landbouwgronden lieten verloederen." Eén voorbeeld hoe toerisme - onbedoeld - het leven van de lokale bevolking ruïneerde.

Die avond lig ik op een dunne bamboe vloer, met varkens en kippen onder me, na te denken over de tocht en de verhalen. Hoeveel maak ik kapot als ik hier met mijn rugzak door het oerwoud sjouw? En hoe kritisch kan ik eigenlijk nog zijn als ik net met een vervuilende jumbojet door zeven tijdzones ben gevlogen? Ik kom tot de conclusie dat mijn vlucht niet direct dit dorp schade aanbrengt. Wel ben ik onderdeel van een jarenlange stroom bezoekers die langzaam en onbewust toch het hele dorp kan ontwrichten. Maar hoe weet ik dat ik daar nu aan mee help? En moet je überhaupt wel bergstammen willen bezoeken? Lastige vragen waar ik geen goede antwoorden op kan vinden.

We varen zo nu en dan langs een visser die langs de waterkant met een stok en een draad vis probeert te vangen. Dat wil nog niet echt lukken. Zou toeval kunnen zijn, maar het blijkt dat de visstand enorm is teruggelopen in de afgelopen jaren. Hoe het kan, dat weet niemand. Wel dat het allemaal prima was voordat de toeristen kwamen.

Onbewust komt weer de vraag over duurzaamheid in me op. Oak vertelt dat hij over drie dagen pas weer, met een kleine groep gaat wandelen. "Deze route wordt niet massaal bezocht." Naar mijn idee zijn er op die manier wederzijds blij gezichten. Bewuste reizigers bezoeken met respect een dorp, zodat er geen afhankelijkheid en uitbuiting van mens en natuur ontstaat. Het dorp verdient wat geld waarmee ze medicijnen, kleding of lampen kunnen kopen. Waarom zou die ontwikkeling moeten worden tegengehouden?

Een betonnen brug over de rivier en een brommer die eroverheen rijdt. Terug in de bewoonde wereld. Een jeep staat klaar om me terug te brengen naar de stad. Oak gaat rechtsomkeert en loopt het woud weer in. Terug naar zijn dorp, de dieren en de natuur.

Info ALGEMEEN

Jungle trekkings zijn hot in Noord-Thailand. Wees kritisch bij het uitzoeken van een gids, zie de tips. Pooh Eco-Trekking is een begrip in Chiang Mai. Vanaf 70 euro per persoon heb je een driedaagse tocht, inclusief gids, overnachtingen, eten, drinken en transfers. www.pooh-ecotrekking.com

ERNAARTOE

China Airlines vliegt dagelijks vanaf Amsterdam rechtstreeks naar Bangkok vanaf 650 euro (retour). Vanaf Bangkok gaat elk halfuur een vlucht naar Chiang Mai (50 euro retour), zie bijvoorbeeld de websites van AirAsia en 12Go.

BESTE REISTIJD

Het hele jaar door kun je de regio bezoeken, maar in april en mei is het erg heet. Tussen mei en september valt er tot tien keer meer neerslag dan in andere maanden.

ACCOMMODATIE

In Chiang Mai kun je kiezen tussen goedkope hostels en luxe resorts en alles wat daartussen zit. Prijzen per nacht liggen tussen de 4 en 140 euro.

GELD

Het prijspeil voor veel dingen ligt in Thailand lager dan in Nederland, een maaltijd op straat kost ongeveer 1 euro. Betalen gaat veelal contant, in baht. Een euro is ongeveer 50 baht waard.

GEZONDHEID

Malaria komt officieel niet meer voor in Thailand, maar muggen houden zich niet aan landsgrenzen. Houd hier rekening mee als je bij de grens gaat wandelen. Vaccinaties tegen DTP en Hepatitis A worden aanbevolen, zie www.lcr.nl.

MEER INFORMATIE

Het Thais Verkeersbureau is behulpzaam met het geven van informatie. www.thaisverkeersbureau.nl of bel 0900-0400222.

BAMBOE OF PLASTIC?

Vlotvaren is populair. Idyllisch dobberen op wat bamboe klinkt erg onschuldig, plastic klinkt een stuk minder milieuvriendelijk. Maar klopt die veronderstelling eigenlijk wel?

Duizenden bamboeplanten worden wekelijks gekapt om vloten te bouwen. Ontbossing en vertrekkende vogels zijn de gevolgen. Om de kap te minderen, is het beter het bamboe opnieuw te gebruiken als vlot of in de bouw van huizen. Soms gebeurt dat, maar vaak laat men de gebruikte vloten weggroten en kapt men vrolijk weer nieuw bamboe om. Vaar je op plastic, dan weet je zeker dat er geen kap plaatsvindt.